

ANNA DĄBROWSKA¹
MIROSLAWA JANOŚ-KRESŁO²
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

KONSUMENT NA JEDNOLITYM RYNKU CYFROWYM

Streszczenie

Budowa jednolitego rynku cyfrowego to ważny obszar działań Unii Europejskiej, uznający kluczową rolę technologii informacyjno-technologicznych w życiu gospodarek i społeczeństw. Celem artykułu jest ukazanie działań podjętych przez komisję UE dla stworzenia jednolitego rynku cyfrowego. Koncepcja artykułu opiera się na zastosowaniu wielowymiarowego ujęcia teoretycznego, wykorzystującego różne czynniki wyjaśniające – dokumenty, opracowania i akty prawne UE, w tym Polski. Wykazano, że poziom rozwoju cyfryzacji nie jest jednakowy we wszystkich krajach członkowskich. Wskazano na priorytety budowania jednolitego rynku cyfrowego, którymi są: lepszy dostęp do towarów i usług cyfrowych, stworzenie warunków dla rozwoju sieci i usług cyfrowych, tworzenie europejskiej gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego o długofalowym potencjale wzrostu oraz na jego kluczowy czynnik – zapewnienie bezpieczeństwa w internecie.

Słowa kluczowe: technologia cyfrowa, jednolity rynek cyfrowy, konsument, społeczeństwo informacyjne

Wprowadzenie

Celem artykułu jest przybliżenie działań podjętych przez Komisję Europejską dla stworzenia jednolitego rynku cyfrowego. Jest to bardzo ważne przedsięwzięcie, technologia cyfrowa stała się bowiem integralną i nieodłączną częścią życia codziennego większości konsumentów we wszystkich krajach Unii Europejskiej, także w Polsce. Coraz liczniej konsumenci korzystają z interoperacyjnych usług elektronicznych: e-administracji, e-edukacji, e-zdrowia, e-kultury,

¹ adabro3@sgh.waw.pl.

² mjanos@sgh.waw.pl.

e-bankowości, e-ubezpieczeń, e-handlu, ale także wykorzystują internet do komunikowania się między sobą, z organami administracji publicznej, jednostkami samorządu terytorialnego, do poszukiwania pracy itd.

Istotnym problemem, który towarzyszy rozwojowi nowoczesnych technologii, jest zapewnienie bezpieczeństwa ich użytkownikom, ale także zapewnienie obywatelom Unii Europejskiej równego dostępu do e-usług bez ograniczeń terytorialnych. Zasięg usług, na co od pewnego czasu zwraca uwagę Komisja Europejska, pozostaje często zawężony do granic jednego państwa. Na ten problem Polska zwracała uwagę podczas swojej prezydencji. Szczególny nacisk położono na rozwój usług elektronicznych. Oznaczało to podjęcie działań na rzecz zniesienia barier uniemożliwiających przeprowadzanie transakcji transgranicznych online oraz kontynuowanie prac nad obniżaniem cen za roaming. Oceniano, że 60% transakcji online nie dochodzi w Europie do skutku ze względu na bariery prawne. Dlatego w ramach prezydencji Polska zdecydowała się na podjęcie prac w celu stworzenia 28. systemu prawnego, który ułatwiłby zawieranie umów sprzedaży na rynku wewnętrznym, w tym uprościł potencjalne transakcje internetowe dla 500 mln obywateli. Nowy system funkcjonowałby obok 27 obecnych³.

Komisja Europejska pod przewodnictwem Jeana-Claude'a Junckera za swój priorytet uznała usunięcie tych przeszkód, czemu ma służyć stworzenie strategii jednolitego rynku cyfrowego. Oznacza to, że unijne swobody jednolitego rynku mają uzyskać wymiar cyfrowy, w efekcie czego ma nastąpić pobudzenie wzrostu i zatrudnienia w Europie. Digital4EU to strona internetowa, która służy do współtworzenia jednolitego rynku cyfrowego, a także jest miejscem dialogu i wymiany informacji na ten temat, miejscem gromadzenia i udostępniania poglądów i doświadczenia wszystkich zainteresowanych jednolitym rynkiem cyfrowym. Do uczestnictwa w tym wspólnym przedsięwzięciu zachęca na swojej stronie Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP)⁴.

Warto przypomnieć, że w 2014 roku kraje UE musiały implementować dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z 25 października 2011 roku w sprawie praw konsumentów, zmieniającej dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającej dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego

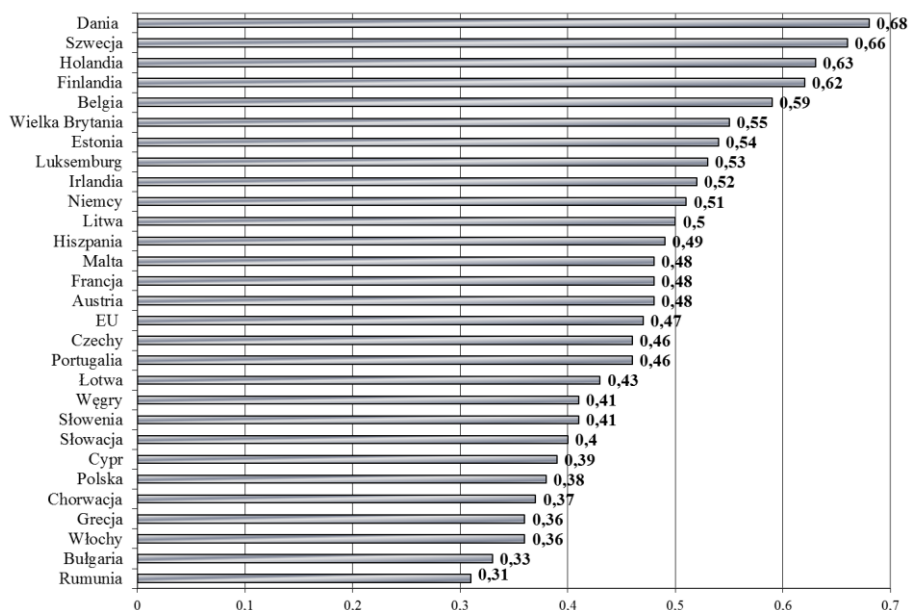
³ Program przygotowań Rzeczypospolitej Polskiej do objęcia i sprawowania przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej. Dokument przyjęty przez Radę Ministrów 13 września 2009 r. Tekst ostateczny.

⁴ www.pi.gov.pl/parp/chapter_86197.asp (30.03.2015).

i Rady⁵. Dyrektywa ma wzmocnić prawa konsumentów i lepiej chronić ich przed nieuczciwymi sprzedawcami, bez względu na to, gdzie i kiedy konsumenci dokonują zakupów w Europie, tzn. czy w internecie (czyli w wirtualu), czy w sklepach tradycyjnych (tj. realu). Wskazuje się również na fakt, że prostsze, bardziej przewidywalne zasady dla przedsiębiorców powinny skutkować większą motywacją do rozwijania działalności transgranicznej. W Polsce implementuje ją ustawa o prawach konsumenta z 30 maja 2014 r. (DzU z 2014, poz. 827).

Poziom cyfryzacji w poszczególnych krajach Unii Europejskiej

Podstawą opracowania i wdrażania strategii jednolitego rynku cyfrowego było rozpoznanie sytuacji w poszczególnych krajach UE i określenie wskaźnika poziomu cyfryzacji, do opracowania którego wykorzystano ponad 30 współczynników. Maksymalny poziom cyfryzacji wynosi 1 (rys. 1).

Rys. 1. Poziom cyfryzacji w krajach Unii Europejskiej

Źródło: Annex – Structure of the Digital Economy and Society Index (DESI) including EU average data. pdf.

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej z 22.11.2011, L 304/64.

Najwyższy wskaźnik (ponad 0,60) osiągnęły kraje: Dania, Szwecja, Holandia, Finlandia, natomiast najniższy Rumunia i Bułgaria (0,31 i 0,33). Polska uplasowała się na szóstą pozycję od końca (0,38).

W celu obliczenia ostatecznego poziomu cyfryzacji danego kraju każdemu zbiorowi i podzbiorowi współczynników eksperci Komisji Europejskiej przypisali konkretną wagę. Zarówno łączność, jak i umiejętności cyfrowe („kapitał ludzki”), uznawane za podstawy gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego, odpowiadają za 25% wyniku ogółem każdy. Integracja technologii cyfrowych stanowi 20%, ponieważ stosowanie tych technologii przez sektor przedsiębiorstw jest jednym z najważniejszych motorów wzrostu. Natomiast działaniom w internecie („korzystanie z internetu”), a także cyfrowym usługom publicznym przypisano wagę 15%. Narzędzie, jakim jest wskaźnik, jest elastyczne i umożliwia użytkownikom eksperymentowanie przez przypisywanie różnych wag współczynnikom, aby zobaczyć, jak wpływa to na ogólny ranking. Poziom cyfryzacji z uwzględnieniem wag przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1

Poziom cyfryzacji z uwzględnieniem wag

Kraje	Łączność	Umiejętności cyfrowe	Działania w internecie	Integracja technologii cyfrowych	Cyfrowe usługi publiczne
Dania	0,173	0,183	0,090	0,104	0,126
Szwecja	0,173	0,188	0,090	0,098	0,107
Holandia	0,178	0,168	0,080	0,084	0,119
Finlandia	0,150	0,195	0,075	0,090	0,114
Belgia	0,193	0,153	0,077	0,092	0,072
Wielka Brytania	0,170	0,180	0,069	0,062	0,074
Estonia	0,135	0,148	0,081	0,054	0,119
Luksemburg	0,178	0,163	0,077	0,066	0,050
Irlandia	0,133	0,155	0,062	0,094	0,077
Niemcy	0,163	0,150	0,057	0,080	0,059
Litwa	0,160	0,125	0,075	0,078	0,062
Hiszpania	0,133	0,125	0,057	0,072	0,098
Austria	0,140	0,143	0,054	0,074	0,075
Francja	0,128	0,145	0,069	0,062	0,080
Malta	0,145	0,123	0,066	0,076	0,069
EU	0,138	0,135	0,062	0,066	0,071
Portugalia	0,138	0,108	0,063	0,074	0,083
Czechy	0,138	0,135	0,059	0,082	0,045
Łotwa	0,153	0,113	0,075	0,038	0,054
Słowenia	0,105	0,128	0,062	0,060	0,050
Węgry	0,135	0,120	0,068	0,044	0,041
Słowacja	0,113	0,133	0,060	0,058	0,041
Cypr	0,108	0,098	0,063	0,062	0,062
Polska	0,115	0,108	0,054	0,042	0,065

Chorwacja	0,083	0,108	0,051	0,076	0,057
Włochy	0,093	0,103	0,047	0,058	0,063
Grecja	0,103	0,090	0,050	0,062	0,053
Bułgaria	0,110	0,080	0,060	0,048	0,036
Rumunia	0,123	0,068	0,041	0,038	0,047

Źródło: *Jaki stopień cyfryzacji osiągnął twój kraj? Z nowych danych wynika, że niezbędny jest postęp w kierunku cyfrowej Europy*, Komisja Europejska – Komunikat prasowy, Bruksela, 24 lutego 2015 r.

Strategia jednolitego rynku cyfrowego

W drugiej połowie marca 2015 roku w Brukseli Kolegium komisarzy (w tym Elżbieta Bieńkowska, komisarz ds. rynku wewnętrznego, przemysłu, przedsiębiorczości i MŚP) podjęło dyskusję nad strategią jednolitego rynku cyfrowego, która ma być ogłoszona w maju 2015 r. Określono główne obszary działań, które mają doprowadzić do zmian, realnie odczuwalnych przez uczestników rynku – konsumentów i przedsiębiorców, a mianowicie⁶:

1. Lepszy dostęp konsumentów i przedsiębiorstw do towarów i usług cyfrowych – chodzi tu o kilka kwestii. Po pierwsze, ułatwienie (szczególnie MŚP) transgranicznego handlu elektronicznego dzięki harmonizacji przepisów dotyczących konsumentów i umów oraz skuteczniejszej i przystępniejszej cenowo dostawie przesyłek. Jak się ocenia, obecnie tylko 15% konsumentów dokonuje zakupów przez internet w innym państwie UE, co nie powinno dziwić, skoro opłata za dostawę przewyższa faktyczną cenę produktu. Po wtóre, zwalczanie blokady regionalnej – jak ocenia UE, obecnie zbyt wielu Europejczyków nie może korzystać z usług internetowych, które są dostępne w innych krajach członkowskich, często bez uzasadnienia, lub są oni przekierowywani do lokalnego sprzedawcy oferującego produkty w innych cenach. Jest to dyskryminacja w ramach jednolitego rynku, co uznano za niedopuszczalne. Po trzecie, konieczne jest unowocześnienie prawa autorskiego w celu zapewnienia właściwej równowagi między interesami twórców a interesami konsumentów. W efekcie powinno to wpłynąć na zwiększenie dostępu obywateli do kultury, wsparcia różnorodności kulturowej i otwarcia nowych możliwości dla artystów i twórców treści przy jednoczesnym zapewnieniu im lepszego egzekwowania praw. Po czwarte, wymaga to uproszczonych zasad VAT, co przełoży się na zwiększenie transgranicznej działalności

⁶ *Strategia jednolitego rynku cyfrowego: Komisja Europejska uzgadnia obszary działania*, Komisja Europejska – komunikat prasowy, Bruksela, 25 marca 2015 r., europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4653_pl.htm (30.03.2015).

- przedsiębiorstw. Szacuje się, że koszty związane z VAT wynikające ze zróżnicowanych wymogów wynoszą 80 mld euro.
2. Stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju sieci i usług cyfrowych – wszystkie usługi, aplikacje i treści cyfrowe są zależne od szybkiego internetu i bezpiecznych sieci, które są siłą napędową nowych, innowacyjnych usług cyfrowych. Celem pobudzenia inwestycji w infrastrukturę (co jest warunkiem rozwoju e-usług) Komisja dokona przeglądu przepisów obowiązujących w dziedzinie telekomunikacji i mediów w celu przystosowania ich do nowych wyzwań, w szczególności dotyczących zastosowań konsumenckich (np. rosnącej liczby połączeń głosowych inicjowanych przez internet) oraz nowych podmiotów w tej dziedzinie. Po wtóre, zwrócono uwagę, że widmo radiowe jest potrzebne internetowi jak ludziom powietrze. Jak podkreślono, Europa doświadczyła znacznych opóźnień we wdrażaniu najnowszej technologii 4G z powodu braku dostępności odpowiedniego widma. Widmo nie uznaje granic krajowych: europejskie podejście do zarządzania nim jest potrzebne, aby promować prawdziwy jednolity rynek usług ogólnoeuropejskich. Po trzecie, Komisja przeanalizuje rosnące znaczenie platform internetowych (wyszukiwarek, portali społecznościowych, sklepów z aplikacjami itp.) dla rozwoju gospodarki internetowej. Chodzi przede wszystkim o odpowiedź na pytanie, w jaki sposób można jeszcze bardziej wzmocnić zaufanie do usług online przez większą przejrzystość, jak włączyć te usługi do internetowego łańcucha wartości i ułatwić szybkie usuwanie nielegalnych treści. Jak zauważono, obecnie 72% użytkowników internetu w Europie ma obawy w związku z korzystaniem z usług przez internet, niepokoi ich bowiem konieczność ujawniania w sieci zbyt wielu danych osobowych. Szybkie przyjęcie rozporządzenia o ochronie danych jest kluczem do wzmocnienia zaufania. Z badania przeprowadzonego przez Kaspersky Lab i B2B International w 2014 roku wynika, że 21% Europejczyków zakrywa swoje kamery internetowe z obawy o szpiegostwo i ataki cyberprzestępców⁷.
 3. Tworzenie europejskiej gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego o długofalowym potencjale wzrostu – sektor wytwórczy UE obejmuje 2 mln przedsiębiorstw i zapewnia 33 mln miejsc pracy, co oznacza, że przemysł stanowi ważny trzon gospodarki europejskiej. Komisja chce pomóc wszystkim sektorom przemysłu we wdrażaniu nowych technologii i uporaniu się

⁷ Więcej informacji na temat szkodliwego oprogramowania wykorzystującego kamery: *Powiedz NIE szpiegom z twojej kamery*, <http://plblog.kaspersky.com/powiedz-nie-szpiegom-z-twojej-kamery> (30.03.2015).

z przejściem na inteligentne systemy przemysłowe („Przemysł 4.0”). Po wtóre, za ważne uznano standardy, które pozwolą zapewnić interoperacyjność nowych technologii, co ma zasadnicze znaczenie dla konkurencyjności Europy. Istotne jest tempo rozwoju standardów. Po trzecie, Komisja pragnie także, aby przemysł i obywatele optymalnie wykorzystywali możliwości gospodarki opartej na danych. Współcześnie powstają ogromne ilości danych, wytwarzanych przez osoby i generowanych przez urzędnika, np. czujniki gromadzące m.in. informacje dotyczące klimatu, obrazy satelitarne, zdjęcia i filmy w postaci cyfrowej, zapisy transakcji i sygnały GPS. Z jednej strony duże zbiory danych dają nowe możliwości finansowe, z drugiej stwarzają nowe wyzwania, od prawa własności przez ochronę danych po standardy. Dotyczy to także chmury obliczeniowej – przewiduje się, że odsetek danych cyfrowych przechowywanych w chmurze podwoi się – z 20% w 2013 roku do 40% w 2020 roku. Wspólne sieci i zasoby mogą pobudzić wzrost gospodarki UE, ale wymagają odpowiednich warunków dla rozwoju i korzystania z nich. Europejczycy powinni móc również w pełni korzystać z interoperacyjnych usług elektronicznych: od usług e-administracji do e-zdrowia, a także rozwijać umiejętności cyfrowe, aby wykorzystać je np. do znalezienia pracy.

Podczas dyskusji Andrus Ansip, wiceprzewodniczący Komisji ds. jednolitego rynku cyfrowego, oświadczył: „Usuńmy te wszystkie płoty i mury blokujące nas w sieci. Ludzie muszą mieć możliwość swobodnego przekraczania granic online, tak jak mogą to czynić w realnym świecie. Trzeba wspomagać rozwój innowacyjnych przedsiębiorstw w ramach całej UE, a nie zamykać je w obrębie rynków krajowych. To będzie trudna droga, ale potrzebny jest ambitny początek. Pożytki z ery cyfrowej muszą zostać przez Europę w pełni wykorzystane w postaci lepszych usług, wyższego poziomu uczestnictwa w rynku i nowych miejsc pracy”⁸.

Z kolei komisarz ds. gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego Günther H. Oettinger zwrócił uwagę na bardzo ważny fakt, a mianowicie, że dopóki będzie 28 różnych regulacji w dziedzinie usług telekomunikacyjnych, praw autorskich, bezpieczeństwa informatycznego i ochrony danych, dopóty Europa nie może myśleć o czołówce rewolucji cyfrowej. Na ten fakt zwracano uwagę w *Europejskim Prawie Umów*, polskim pomysłem na opracowanie zestawu reguł trans-

⁸ *Strategia jednolitego rynku cyfrowego...*

granicznego handlu w internecie, akceptowanym przez sprzedającego i kupującego, którzy decydują się na jego stosowanie, klikając w „niebieski guzik” na witrynie internetowej sprzedającego. Komisarz ds. gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego podkreślił, że potrzebny jest europejski rynek, który umożliwi nowym modelom biznesowym rozwój, start-up’om – wzrost, a przemysłowi – wykorzystanie internetu przedmiotów. Istnieje jednak także konieczność budowania społeczeństwa cyfrowego i podnoszenia umiejętności cyfrowych (w pracy czy czasie wolnym).

Podsumowanie

Współczesny człowiek żyje w sieci usługowych relacji. Te słowa wypowiedziane przez prof. K. Rogozińskiego są coraz bardziej aktualne. Jednocześnie zwraca się uwagę, że już dzisiaj trudno nam dotrzymać kroku zapierającemu dech w piersiach tempu rozwoju technologicznego. Ocenia się, że tempo to przyspieszy jeszcze bardziej: to tak, jakby prehistoryczny człowiek odkrył ogień w porze śniadania, w południe przeniósł się do średniowiecza, po południu był świadkiem rewolucji przemysłowej, a wieczorem dotarł do ery komputerowej⁹.

Jak wykazano w artykule, poziom rozwoju cyfryzacji nie jest jednakowy we wszystkich krajach członkowskich. W Rumunii wynosi on 0,31, podczas gdy w Danii 0,68. Dlatego Komisja Europejska dąży do stworzenia jednolitego rynku cyfrowego. Za priorytety uznano: lepszy dostęp konsumentów i przedsiębiorstw do towarów i usług cyfrowych, stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju sieci i usług cyfrowych oraz tworzenie europejskiej gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego o długofalowym potencjale wzrostu. Polska należy do grupy krajów o niższym poziomie cyfryzacji ze wskaźnikiem 0,38. Można założyć, że zarówno przedsiębiorcy (szczególnie MŚP), jak i konsumenci powinni być zainteresowani budowaniem jednolitego rynku cyfrowego. Wdrożenie strategii ma spowodować dodatkowy wzrost gospodarczy na poziomie 250 mld euro w ciągu 5 lat i stworzenie setek tysięcy nowych miejsc pracy. Wymaga to jednak niwelowania luki w rozwoju społeczeństwa informacyjnego, przyspieszenia procesu cyfryzacji przedsiębiorstw i konsumentów. Trudno nie zgodzić się z poglądem, że życie i dobrobyt człowieka, ale także sytuacja przedsiębiorstw będą w ogromnym stopniu zależeć od nowych technologii.

⁹ *Bezpieczeństwo IT w 2030 roku*, www.egospodarka.pl/art/galeria/89100,Bezpieczenstwo-IT-w-2030-roku,4,12,1.html (21.12.2012).

Trzeba mieć jednak na uwadze, co potwierdzają minione wydarzenia (np. atak hakerski na Biały Dom¹⁰), że ważna rola przypada zapewnieniu bezpieczeństwa w internecie. To kluczowy czynnik budowania jednolitego rynku cyfrowego. Prognozy nie są optymistyczne. Jak się ocenia, do 2030 roku rootkity, trojany oraz ataki phishingowe nadal będą stanowić poważny problem, a cyberprzestępcy skoncentrują się bardziej na serwerach niż na urządzeniach.

Mimo licznych zagrożeń proces cyfryzacji będzie postępował, bo współczesne społeczeństwa nie wyobrażają sobie funkcjonowania bez nowoczesnych technologii i oczekują ciągłych zmian stwarzających nowe możliwości, jakie są ich udziałem.

Bibliografia

- Annex – Structure of the Digital Economy and Society Index (DESI) including EU average data. pdf.
- Bezpieczeństwo IT w 2030 roku*, www.egospodarka.pl/art/galeria/89100,Bezpieczenstwo-IT-w-2030-roku,4,12,1.html (21.12.2012).
- CNN: rosyjscy hakerzy wdarli się do komputerów Białego Domu*, <http://wiadomosci.onet.pl/swiat/usa-atak-rosyjskich-hakerow-na-komputery-w-bialym-domu/vy-ck8> (8.04.2015).
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej z 22.11.2011, L 304/64.
- Jaki stopień cyfryzacji osiągnął twój kraj? Z nowych danych wynika, że niezbędny jest postęp w kierunku cyfrowej Europy*, Komisja Europejska – Komunikat prasowy, Bruksela, 24 lutego 2015 r.
- Powiedz NIE szpiegom z twojej kamery*, <http://plblog.kaspersky.com/powiedz-nie-szpiegom-z-twojej-kamery> (30.03.2015).
- Program przygotowań Rzeczypospolitej Polskiej do objęcia i sprawowania przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej*. Dokument przyjęty przez Radę Ministrów 13 września 2009 r. Tekst ostateczny.
- Strategia jednolitego rynku cyfrowego: Komisja Europejska uzgadnia obszary działania*, Komisja Europejska – komunikat prasowy, Bruksela, 25 marca 2015 r., europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4653_pl.htm (30.03.2015).
- www.pi.gov.pl/parp/chapter_86197.asp (30.03.2015).

¹⁰ *CNN: rosyjscy hakerzy wdarli się do komputerów Białego Domu*, <http://wiadomosci.onet.pl/swiat/usa-atak-rosyjskich-hakerow-na-komputery-w-bialym-domu/vyck8> (8.04.2015).

CONSUMER IN THE DIGITAL SINGLE MARKET

Summary

Creation of a digital single market is an important area of activity of the European Union, which recognizes the key role of ICT and technology in the lives of economies and societies. The objective of the paper is to show the action undertaken by the EU commission aimed at creation of a digital single market. The concept is based on a multi-dimensional theoretical approach, using different explanatory factors such as documents, studies and the EU legislation, including Polish legal framework. It has been shown that the level of development of digitization is not the same in all Member States. The author pointed to the priorities of building a digital single market, which are: better access to digital products and services, creating conditions for the development of networks and digital services, creating European digital economy and digital society with long-term growth potential as well as to its key factor - the security of the Internet.

Keywords: digital technology, the digital single market, consumer, information society

Translated by Alicja Fandrejewska